

Een pleidooi voor het Woord dat ten grondslag ligt aan de Bijbel

Peter Rollins prikkelt zijn lezers met korte verhalen over het christelijk geloof. Hij verrast en verbijstert, vaak met experimentele theologische denkbeelden.

Recensie

▲ Tjerk de Reus

De Ierse auteur Peter Rollins (1973) is een opmerkelijke verschijning in het landschap van de theologie. Hij is verhalenverteller, theoloog, houdt zich bezig met experimenteel toneel en geldt als een vertegenwoordiger van de *emerging church*, een vorm van postmodern christendom. Geen standaardtheoloog dus, wel iemand die zwaar tilt aan het geloof, in die zin dat hij er veel denkkracht en creativiteit aan besteedt. Bovendien schrijft hij niet vrijblijvend. Hij wil zijn lezers meenemen in een hernieuwde ervaring van de navolging van Christus. Dit doet hij in het allereerste boek dat van hem in het Nederlands is vertaald in de vorm van 'onmogelijke verhalen', voorzien van commentaar. Het boek draagt de uitdagende titel *De orthodoxe ketter*.

In een fuik

In dit niet al te omvangrijke boek zijn maar liefst drieëndertig verhalen opgenomen. Het zijn steeds korte parabel-achtige teksten van hoogstens een paar bladzijden, waarin Rollins probeert zijn lezers in een fuik te lokken. Via het verhaal zit je opeens in een werkelijkheid die je met lastige vragen opzadelt. Rollins vertelt bijvoorbeeld over een groep volgelingen van Jezus die op Stille Zaterdag uit Jeruzalem vertrokken, ontgoocheld en teleurgesteld. Het was over en uit: hun geliefde meester was dood. Ze reisden ver weg. En in het afgelegen gebied waar ze zich vestigden, leefden ze trouw in de geest van Jezus -

maar onwetend van Jezus' opstanding. Als dit nieuws deze groep ten slotte toch bereikt, na zo'n honderd jaar, is het opeens de vraag wie eigenlijk meer blij geven van het eigenlijke opstandingsleven: de mensen die van Jezus' opstanding op de hoogte zijn, of juist zij die zonder besef van de opstanding Jezus toch trouw gebleven zijn.

Experimentele theologie

Bij elk verhaal geeft Rollins zelf uitleg en commentaar. Hij beoefent hier een soort experimentele theologie, waarbij de verbeelding van het verhaal tot nieuwe inzichten leidt of tot herontdekking van wat zoekgeraakt was - overigens zonder

Er is veel dat christenen ervan afhoudt om een concreet opstandingsleven te leiden, weet Rollins

de dingen muurvast te willen redden. Zo noteert hij bij het genoemde verhaal over de opstanding: 'Dit verhaal onderzoekt dus de omstrede mogelijkheid dat christenen niet zozeer worden opgeroepen om te geloven in de opstanding, als wel de plaats te zijn waar de opstanding plaatsvindt. Op die plaats wordt daadwerkelijk getuigenis afgelegd van Christus' aanwezig-

Rollins wil zijn lezers meenemen in een hernieuwde ervaring van navolging. Foto: Shutterstock

heid.' Wie nu opgelucht ademhaalt omdat je van Rollins niet in de verrijzenis van Christus hoeft te geloven, mist waarschijnlijk het punt dat Rollins wil maken. Het gaat hem erom dat veel christenen de opstanding als een levensverzekering zien: we mogen voortleven na de dood, in de hemelse heerlijkheid, nu Jezus de dood heeft overwonnen. Maar het gaat niet om later en hierboven, maar om het hier-en-nu. Er is veel dat christenen ervan afhoudt om een concreet opstandingsleven te leiden, weet Rollins, bijvoorbeeld als gevolg van een vrijzinnig-artistische of juist fundamentalistische verering van Bijbel. Rollins beweert niet dat je de Bijbel minder serieus hoeft te nemen, maar misschien wel serieuzer dan je ooit deed. Hij noteert: 'Onze opdracht is niet simpelweg terug te keren tot de Bijbel, maar tot het levende Woord dat ten grondslag ligt aan de Bijbel en dat daardoor spreekt. Beter te luisteren naar de

boodschap door ernaar te leven dan je te verheugen in welsprekendheid.'

De titel van dit boek kun je gerust op de auteur zelf laten slaan. Rollins schuwt de ketterijen niet en houdt tegelijk voeling met de orthodoxie. Dat is een aparte positie, die niet iedereen zal kunnen waardeeren. Zich Bijbelgetrouw noemende christenen zullen hem mogelijk een dwaalleraar vinden, terwijl sommige vrijzinnige of liberale christenen juist een ongerust gevoel zullen krijgen als ze merken hoezeer Rollins verwant is aan de orthodoxie. Rollins heeft een bloedhekel aan de 'ketterij van de orthodoxie', 'waarin we op een dogmatische manier pretenderen de waarheid te bezitten.' Zelf staat hij voor 'orthodoxe ketterij' waarin, zo schrijft hij, 'we nederig toegeven dat we ons in het donker bevinden, maar steeds proberen om zo goed en zo kwaad als we kunnen te leven in navolging van Christus.' In het kader van deze

navolging gaat het over het doen van ontdekkingen - bijvoorbeeld dat je je realiseert dat allerlei 'ketterse' vragen 'diep in jezelf' liggen opgeslagen. De kwellende ervaring van Gods afwezigheid, bijvoorbeeld, die volgens Rollins kan voortkomen uit het gevoel 'dat God terugtreedt op een moment van grote nood.' Maar juist in het protest tegen deze afwezigheid - die tot uiting komt in 'gebroken gebeden' - vinden we 'een unieke vorm van toewijding, intimiteit en strijd.' Deze uitingen van verlatenheid 'richten zich direct tot God, waarmee zij een sterk verlangen naar hem tot uitdrukking brengen'.

● Peter Rollins, *De orthodoxe ketter, Skandalon*, 15,95 euro

